

Glas Slavonije

GORAN REM O KULTURI GRADA IZ OSOBNE PERSPEKTIVE

Jeftinjara je uvijek najskuplje rješenje

Objavljeno 9. kolovoza 2014.

Ovaj bih sastavak rado (i vrlo rado, kada bi bilo toliko afirmativno) označio nostalgijom za režanjem, kao upozorenjem na pismenost koja gnjavi i u koju se uvijek mora previše uložiti, stoga - smanjimo taj prosvjetarski i kulturnjački novac.

Ovaj bi sastavak, stoga, podsjetio na onu staru lošu, a točnu misao - jeftinjara je najskuplje rješenje. Naime, prepuni duga uskoro ćemo, s punim poratnim iskustvom, svi požuriti nešto povoljno rušiti, budući da nam je investicijski mudrije i neoliberalnije sagraditi - još starije.

Jenny je odlična pjesma glazbene skupine THT, koja odavno ne postoji, ali se 2011. pojavila na Povijesti osječkog rocka, pa s Aleksandrom izvela najuzbudljiviji refren večeri, režećim upozorenjem - samo su dječaci kao psi lajali.

Današnji dječaci turbošarafe žarulje-femine i stoga je olako konstatirati da gradu - fali taj dobar lavež, novovalni narativ s Jenny i Jugovcima. No, dok postoji Dalstroy, a postoji, pa s Tihomirom Matijevićem postavlja u Muzeju likovnih umjetnosti performance od noisea i kubusne meandarske instalacije, dotle osječki identitet nezaustavljivo referira: a) tko je D.J. i b) što je to pismenost. Naime, D.J. piše tjednim ritmom najprozračnije, najneočekivanije, najvedrije i najkritičkije publicističke zvrčke, piše mentalno-stilske užitke, stoga čitateljskoj potrazi ima šanse za osvježavati se, i energizirati kulturni identitet. Taj D.J. sjajni metamental je svijet koji će živjeti zauvijek pa makar i samo u ovom broju Glasa. (Osobno s ovim opaskama nemam ništa, nap. D.J.)

LJETO, STAKLA I KOMARCI

Onda ima smisla i jedna profilirana tribina nakon dugo godina - ona koju Dario Grgić, kao frontman Hrvatskog društva pisaca - izvodi u knjižari Nova! I onda je logično da Matica dobije najveću nagradu ikad za jedno osječko izdanje - zapravo dobije njena knjiga Slavka Jendrička, koja se eufemistično zove "Evolucija ludila", a nagrađena je poveljom Tina Ujevića!

Sawo vodo, aj why! Otkad više nema najbolje osječke medijske siline zvane tada, početkom devedesetih, Why Stakla, i otkad - a već više od četvrt stoljeća - više nema požeškog nadrealnog

trilera estetike zvanog Married Body, pa otkad đakovački ARLA festival prekratko ugošćuje Joe 4, otada - ostaju nam dva pametna festivalska koncepta: Sawa u Županji i Riba u Grabovcu. Iako, Partibrejkersi nastupaju, zapravo, u Orahovici, a Erotic Biljan and his Heretics - u Cadillacu. No, načelno, nema sreće s festivalima, oni su, kako je u ratnom tematu Noise Slawonische Kunst napisao Branko Maleš - oni su, pogotovo ili čak i s osječkom zakutnom ulicom, mjesto koje ustrajno potvrđuje da ima ljeta i komaraca, a Smisla znatno manje. No postoji i nešto potpuno drukčije - program koji se zove Barutana Art festival i postoji, velim, županijski program zvan Sawa. A ta uvijek prebrza voda, s čijim se imenom igraju, bila je proapokaliptičkim medijem prilikom proslave devedesetog rođendana slijepog drenovačkog pučkog pjesnika Gjuka Galovića. Mladež od dvadesetdvije dvadesetdvogodišnjakinje učinila je te večeri od Cvelferije, kako je napisao Bogdan Mesinger - začarani neki kraj. Međutim, čestitarske riječi upućene čika Gjuki, Cvelferu Starom, poantirale su jasnoćom izlaganja Sanje Jukić - negativitet panonskih voda kojega pjevaju Galovićeve pjesme! To je bilo točno sedam dana prije dana poslije! Savo vodo, aj vaj je Galovićeva pjesma izvedena u rođendansku noć. To je bilo točno sedam dana prije dana poslije!

Znak meandra, brine Umjetnička akademija, intenzivira se i u povijesno paradigmatički program kojega na rođendan Julija Knifera udomaćuje donjogradski vrtić Mak (u svom muzejskom podrumu). Naime, riječ je o jednoj medijskoj večeri u kojoj devet studentica druge godine kroatistike bivaju gošćama Maku - Zvonku Makoviću, ali i voditeljskoj sofistifikaciji Igora Gajina.

Ono što je Gajin vodio te večeri smjestilo se i u metakonceptnoj riječi Branka Čegeca o njegovu aktiviranju znaka meandra u već upravo dvadesetgodišnje ime Meandar te nastupu vodećeg hrvatskoga stilističara Krešimira Bagića u kojem je govorio o estetskim blind-tragovima koje pismo ostavlja za umjetnikova kretanja gradom, potom je taj slijed punim zaokretom izveden u pjesničko čitanje Miroslava Mićanovića, a nije mu ostao dužan niti "domaći" mediolog Anđelko Mrkonjić koji je, na vlastito iznenađenje, prikazao slide projekciju svojih dokupoetskih tekstova, i zatim pozorno slušao Hikosice - one su dvadesetdvije dvadesetdvogodišnjakinje dvostruko nagrađene za dvije konceptualne poetske i kritičarske knjige - u izboru Društva hrvatskih književnika i Pjesničkih susreta u Drenovcima te Susretima književnih kritičara u Đakovu.

SLIKA PRAVOG STANJA

Programu, koji sam simbolično, a i točno, nazvao za devet kroatistica u publici, svoj nazočnosni trag daju i troje voditelja osječkih kulturnih ustanova, pročelnici dvaju osječkih fakulteta, potom vodeći povjesničari umjetnosti s prostora bivše države, nekoliko sveučilišnih profesora, poimence upravo i Ješa Denegri, velikan povijesti moderniteta, i takav program najdoslovnije nije ponovljiv, ali zato jest neponovljiv. I, logično, stoga treba sve učiniti da ga se ponavlja! I onih devet studentica imaju što ponijeti u Grad, nadajući se da će napokon zasvijetliti kakva bijela buka, poput Dalstroyeve.

Ta slika, devet odlučnih kroatistica u publici, pokazuje koliko je doista, uvijek i svjesno, programa uložiti u prostor, u mladež koja dolazi i koja se - opet ponavljam - sastoji, u konkretnom osječkom slučaju, od studentskog kretanja, odnosno - svakog petog osječčkog stanovnika - te od njegova skorašnjeg odlaska u mjesto koje mu je također pretvoriti u Grad.

Dakako, odbaciti je tezgaroške monodramske koncepte jeftinih rješenja, odbaciti je jeftinjarska i bitno demagoška financiranja OLJM-ova, ona su najskuplja, jer djeca, dok mi nešto kao biramo po lokalnim biralištima, nakupuju iz predizbornih budžeta puno tih turbožarulja pa je poslije kasno pitati se gdje smo, draga Povijesti, pogriješili.

Pripremila: Narcisa VEKIĆ

KULTURNA MATRICA

Profinjeno energiziranje

Vlastimir Kusik, s mlađom jakom kustoskom skupinom (Valentina, Jasminka, Danijel), koja je potpisala uglavnom većini neočekivan prijelaz iz galerije u muzej, na matrici dokumentarističke veleizložbe iz fundusa hrvatske umjetnosti dvadesetog stoljeća, a uz novu voditeljicu Leonildu Conti, skuplja jake monografske i postavne poene. Oni profinjeno energiziraju osječku kulturnu matricu: Leovića pa Pejačeviće - kao prethodnicu tom još neizmaklom stoljeću, pa zatim niz intenzivno memorijskih suvremenika: Goll i drugi. Njihov rad očekuje, veli, u prikazu izvrsne knjige Danijela Zeca o predmetnom autoru, Izabela Bagarić, napokon - uz Pejačevićevu - te će odmah znati i kakvu središnjegradsku Ulicu Josipa Leovića.

Prepuni duga, uskoro ćemo svi požuriti nešto povoljno rušiti budući da nam je investicijski mudrije i neoliberalnije sagraditi - još starije...